

J. P. Tack

tweede luitenant der artillerie

Het Nederlandse VN-optreden in Korea (slot)

Actie

De eerste opdracht

Nog voor de training in Taegoe was afgelopen, moest het NDVN op pad omdat de situatie dat vereiste. De VN-troepen waren in het defensief gedrongen en trokken zich terug. Het NDVN had een enorme inzet getoond in Taegoe en aangezien velen reeds gevechtservaring hadden (Indonesië) achtte men het mogelijk het NDVN naar de 38e breedtegraad te sturen om daar de eerste opdracht te vervullen. Op 4 december vertrok het NDVN naar Soewon, een stad 30 km ten zuiden van Seoel. Daar werd de training nog op eigen initiatief hervat, maar ook moest de eerste opdracht worden uitgevoerd, en wel het doen van verkenningpatrouilles in de omgeving van Soewon. Deze patrouilles waren gericht tegen de rondzwerende guerrillero's.

Op 22 december vertrok het NDVN naar Tsjoen-gjo. Het kreeg daar de opdracht de aanvoerweg Tsjoen-gjo-Hamtsjang te beveiligen. Dat de beveiliging niet voor niets was, bleek wel toen een patrouille op 28 december zeven guerrillastrijders ontdekte: vier daarvan sneuvelden, de andere drie ontkwamen.

Er was een enorm verschil tussen de Amerikaanse en de Nederlandse manier van patrouilleren. De Amerikanen reden in hun voertuigen op de weg heen en weer. Dat die handelwijze tot moeilijkheden zou leiden, was te voorzien; menigmaal liep een patrouille in een hinderlaag, omdat de vijand in het hogere zijterrein zat, en alleen door een overmacht aan vuurkracht kon zij zich dan eruit vechten. De Nederlanders hadden in Indonesië al ervaring opgedaan in het bestrijden van de guerrilla: zij gingen het zijterrein in en van de heuvelruggen hadden de patrouilles dan een prachtig over-

zicht over het dal. Zo konden de Nederlanders effectiever tegen de guerrillastrijders optreden.

Op 2 januari ging het NDVN naar Hoengsong, 15 km ten noorden van Wonjoe, om die stad te beveiligen. Van de toestand in andere vakken dan het vak van 2 US Infdiv — de eigen hogere eenheid — was weinig bekend. Zelfs de bc kon weinig nieuws vertellen. De situatie was zeer verward. Het front golfde op en neer. Men sprak daarom al van een „jo-jo”-oorlog.

De vuurdoop

De vuurdoop is altijd een bijzonder moment voor een eenheid; daarom wordt hierna een in feite weinig zeggend gevecht vrij uitgebreid behandeld. De vuurdoop is juist zo speciaal omdat de eenheid voor het eerst onder vuur komt te liggen. Dat eerste schot op de troep luidt een geheel nieuwe episode in: de soldaat kijkt vol spanning, zijn zenuwen onderdrukkende door sterke verhalen te vertellen, naar dat moment uit; de officier vraagt zich af hoe het moreel zal blijven, hoe men zal reageren en hoeveel er zullen terugkeren.

Om meer gegevens te krijgen over de vijand werd A-cie opdracht gegeven een hinderlaag te leggen bij Tsjohyonni. Het doel was krijgsgevangenen te maken om van hen te weten te komen waar de vijand zich bevond ten oosten van 2 US Infdiv.

Om 10 uur vertrok de patrouille ter sterkte van ca. 100 man in oostelijke richting, eerst per vrachtauto tot Podongni en daarna verder te voet langs de rivier de Som naar Tsjohyonni. Tot 12 uur ging alles goed; toen stuitte de patrouille bij een knik in de rivier even ten zuiden van Tsjohyonni op vijand: een groep Chinezen was bezig de weg te ondermijnen. Het vuur werd geopend en ijlings verdwenen zij. De patrouille bezette direct de heuvelrand ten zuiden van Tsjohyonni op de zuidelijke oever. Het werd een ieder nadrukkelijk verboden de rivier

over te steken en Tsjohyonni in te gaan. Toch ging een groep achter de mijnenleggers aan. Uit het dorp werden de achtervolgers beschoten en al spoedig vielen er gewonden, waarvan er een later stierf.

Om 12.45 uur gingen vijf man, waaronder een ziekenverpleger, naar de noordelijke oever om de gewonden op te halen. Intussen bleek de vijand ten noorden van Tsjohyonni te zitten vanwaar hij uitstekend inzicht had in het voorterrein. Door zijn enorme vuurkracht werd het de Nederlanders bijzonder moeilijk gemaakt zich terug te trekken. Tot overmaat van ramp meldde de luchtwaarnemer dat een sterke vijandelijke legermacht was gesignaleerd op 3 km ten noordoosten van Tsjohyonni. Om de mannen toch nog uit het dorp te kunnen terughalen, vroeg de cc die als patrouillecommandant optrad, om 13.30 uur luchtsteun aan. In plaats daarvan kreeg de patrouille om 14 uur van hogerhand bevel terug te keren, maar de cc weigerde omdat hij eerst zijn personeel uit het dorp wilde halen. Uiteindelijk bereikte de mannen in het dorp het bericht dat zij zich moesten terugtrekken, maar dat werd steeds moeilijker, want de Chinezen begonnen ook met mortieren te schieten; een peloton keerde daarop terug naar de weg om alsnog een terugtocht mogelijk te maken. De situatie werd hachelijk en om 15 uur ging een ordonnans naar het dorp om de noodzaak van een terugtocht duidelijk te maken en te vertellen dat men koste wat kost moest terugkeren.

De gewonden werden eerst weggehaald door de dappere niet-gewonden. Helaas werden bij die acties weer enkele mensen licht gewond; de ziekenverpleger en een Katusa werden dodelijk getroffen. Gedekt door het vuur van de patrouille ten zuiden van de rivier konden de laatsten zich in veiligheid brengen, nadat zij Tsjohyonni in brand hadden gestoken. Onder dekking van de rook deden de Chinezen een tegenaanval, maar zij konden de Nederlanders niet verdrijven. Om 17 uur trok de patrouille terug met achterlating van de drie gesneuvelden. Twee uur later werd Podongni bereikt waar de gewonden in jeeps werden geladen. Om 23 uur was de patrouille terug in het bivak.

Wat ging er mis of wat deed men fout? Dééd men eigenlijk wel iets fout? Achteraf bezien, kan worden vastgesteld dat er inderdaad fouten zijn ge-

maakt, maar het waren fouten die waren te wijten aan een gebrek aan ervaring in het oorlog voeren tegen de Chinezen.

De grootste fout was het achtervolgen van enkele Chinezen door een groep onder leiding van een sergeant. Die groepscommandant was een veteraan uit Indonesië en daar kon men zich vaak uit een bepaalde positie redden door direct in de aanval te gaan tegen de guerrillero's. Maar Indonesië was Korea niet, en de Chinezen waren geen guerrillastrijders maar geregelde troepen. Daardoor liep de groep in de val en toen moest de patrouille een gevecht voeren, hetgeen niet strookte met de opdracht.

Als tweede fout moet men aanmerken de pogingen de eerste zwaargewonde te bergen. Natuurlijk moet worden getracht een gewonde te helpen, maar dat mag niet ten koste van anderen gaan. Nu eisten die pogingen in het totaal nog twee mensenlevens, terwijl de man zelf het ook niet overleefde. Bovendien werden nog zeven anderen gewond.

Behalve de lessen uit de eigen fouten leerde men ook de beperkingen van de Amerikanen kennen. Bombastisch was er verklaard dat men altijd vuursteun zou kunnen krijgen waar en wanneer men wilde; maar in de praktijk bleken noch artillerie noch tactische luchtmacht in staat de patrouille te ondersteunen toen zij erom vroeg.

De vuurdoop was, zoals altijd, een ervaring geweest; bepaald geen prettige, maar wel een leerzame. Het NDVN was met zijn neus op de realiteit gedrukt. De leus „dat doen we wel even” verdween snel. Men leerde de vijand kennen als meedogenloos, zowel voor zichzelf als voor anderen.

Enkele belangrijke gevechten

Men zal van mening kunnen verschillen over de vraag welke gevechtsacties kunnen worden geacht representatief te zijn voor het NDVN-optreden. In het streven dat optreden zo goed mogelijk te illustreren, is een keuze gedaan uit de verschillende acties die — althans naar het oordeel van de schrijver — de prestaties van het detachement in het juiste licht kunnen stellen. In het hierna volgende worden daarom de gevechten om Hoengsong, Heuvel 325, en Inje besproken.

Hoengsong, 4 - 12 februari 1951

Na het Chinese nieuwjaarsoffensief te hebben

weerstaan, begonnen de VN-troepen tegen het einde van januari weer aan de opmars, die redelijk voorspoedig verliep. Om in het oostelijke deel van het front twee vijandelijke legerkorpsen ernstige verliezen toe te brengen, moesten X US Lk en III ROK Lk de operatie „Round Up” uitvoeren, inhoudende een omvattende aanval door twee ROK-divisies op Hongtsjon.

Er vond een algehele reorganisatie plaats binnen X US Lk, waardoor 38 RI een bataljon ter ondersteuning aan 8 ROKdiv moest afstaan. Om dat verlies te compenseren werd het NDVN naar voren geroepen. Zo belandde het NDVN op 4 februari in Hoengsong.

Op 5 februari begon operatie „Round Up”. Doordat men methodisch te werk ging, vlotte de aanval niet. Bovendien bleken er enkele zwakke punten te zijn en wel:

- de linkervleugel van de oprukkende eenheden was nauwelijks gedekt;
- Hoengsong was slecht bezet;
- de vijand concentreerde troepen van de westkust aan de oostkust; de juiste plaats en sterkte daarvan waren onbekend.

De taak van het NDVN was positie te kiezen bij Hoengsong om de wegen naar het zuiden af te sluiten. Daartoe betrok het een stelling op de zuidelijke oever van de Twinnan Moel.

Van 5 tot en met 11 februari was het rustig in Hoengsong. Er was geen contact met de vijand. Slechts in de verte hoorde men schieten; maar in de nacht van 11 februari begonnen de Chinezen een hevig offensief. Twee Chinese legers (het 40e en het 66e) en een Noordkoreaans legerkorps stortten zich op drie ROKdivisies en de ondersteunende Amerikaanse eenheden. Georganiseerd verzet was onmogelijk. Toch probeerden de Amerikanen er het beste van te maken en al vechtend trokken de troepen terug, waardoor 1-38 RI en 3-38 RI werden verenigd, ook al waren zij compleet omsingeld. Een hulpcolonne, uitgestuurd om de belegerden te ontzetten, werd uiteengeslagen.

De taak van het NDVN was nu het openhouden van de wegen voor de terugtrekkende troepen. Dat de situatie onduidelijk was, bleek wel toen lkol Den Ouden bij het regiment navraag deed naar de stand van zaken: de regimentscommandant wist niet eens dat de beide voornoemde bataljons bijeen waren.

De eerste overlevenden druppelden om 14 uur binnen. Zij moesten door naar Wonjoe, waar 38 RI opnieuw in stelling zou komen. Het NDVN moest de terugtocht dekken en mocht pas vertrekken als de laatste onderdelen van het regiment door Hoengsong zouden zijn gepasseerd.

Om 15.30 uur werd het NDVN ook in de strijd betrokken. Enkele mortiergranaten vielen in de stelling, waar twee Nederlanders sneuvelden. Om het gros van 38 RI uit zijn benarde positie te halen, ging nog een hulpcolonne naar de omsingelde troepen. De ene na de andere wegversperring moest worden opgeruimd. Na hevige strijd konden 1-38 en 3-38 uitbreken en over de Twinnan Moel op Wonjoe terugtrekken.

De taak van het NDVN werd steeds moeilijker, want men kon naarmate het later werd, nauwelijks nog vriend van vijand onderscheiden. Bovendien moesten de terugtrekkende troepen ook achter het NDVN wegversperringen opruimen om Wonjoe te bereiken. Het NDVN moest nog even volhouden en zou daarna ook het gevecht kunnen afbreken. Iedereen was al gereed om te vertrekken, de voertuigen stonden al beladen. *Het was 21.10 uur op 12 februari 1951.* Uit het oosten kwamen soldaten over de weg naar de stellingen van de ostcie. De wacht, die zoals iedereen gespannen was, opende het vuur, maar stopte snel toen hij de groep „don't shoot, ROKs” hoorde roepen. Direct daarop vloog een voertuig met tlvs in brand. De verdedigers realiseerden zich toen dat het Chinezen waren.

De staf bleef echter onwetend van dat alles, evenals de beide tirailleurcompagnieën. Pas toen de transportofficier lijkkleek de cp binnenrende (hij had net het voertuigenpark gecontroleerd) en schreeuwde dat de Chinezen op rechts waren doorgebroken, besefte men bij de staf dat er iets mis was.

Lkol Den Ouden, die buiten het schieten had gehoord en gezien, gaf B-cie opdracht een peloton te sturen om de stafcie te steunen. Daarna ging de staf naar buiten om meer inzicht te krijgen in de situatie. Men bevond zich te midden van Chinezen. Lkol Den Ouden werd vrijwel onmiddellijk door een scherf van een handgranaat dodelijk getroffen. Ook de S-3, majoor Tack, werd gewond. Toch wist hij nog de telefoon te bereiken en de A-cie opdracht te geven stand te houden. B-cie „hing in de lucht” en kreeg daarom bevel met de rechter-

vleugel te zwenken tot de aanleuning aan de stafcie werd bereikt. Daarna viel de verbinding uit. De strijd was ongelijk.

Het peloton van B-cie kwam pas om 21.30 uur aan bij de stafcie, toen de strijd al was gestreden. Toch kon het nog twee gewonden, waaronder de S-4, kapitein Linzel, en drie niet-gewonden vinden en afvoeren.

In strijd met de opdracht van de S-3 besloot kapitein Van 't Veer, cc van de A-cie, zijn eenheid terug te trekken. Hij gaf dit door aan de B-cie en de ostcie. Kapitein De Vries, cc van de ostcie, die in de veronderstelling verkeerde dat hij waarnemend bc was daar de bc en diens plaatsvervanger er niet waren en hij de oudste in rang was, wilde dat de A-cie ter plaatse zou blijven, maar toen hij hoorde dat de A-cie al om 21.45 uur op pad was gegaan, achtte hij het niet verstandig de compagnie op te dragen naar haar stellingen terug te keren. Dientengevolge moesten nu echter ook de B-cie en de ostcie terug, omdat hun rug niet langer gedekt was.

De reden voor het terugtrekken van de A-cie was, aldus later de cc, dat zijn opdracht, te wachten tot de laatste Amerikaanse eenheid voorbij was, was vervuld. Hij negeerde evenwel een opdracht van de S-3. Langer stand houden zou echter alleen maar tot gevolg hebben gehad dat ook de A-cie in de rug zou zijn aangevallen, want de Chinezen waren al in Hoengsong.

De B-cie verkeerde intussen in een hachelijke positie. De rug was ongedekt; men wist niet dat de A-cie weg was, en evenmin dat kapitein De Vries het bevel over het detachement op zich had genomen. Bovendien beseftte de B-cie niet dat er een omsingeling dreigde. In alle rust verzamelde kapitein Clumpkens zijn mannen en in colonne ging de compagnie op weg. Om 23 uur ontmoette zij het peloton dat was teruggekeerd uit Hoengsong. Toen werd de situatie duidelijk: men was bijna omsingeld en behalve vijand was er geen enkele eigen eenheid ten noorden van de Am Moel.

Toen de B-cie Hoengsong bereikte, kwam zij onder hevig vuur. Met behulp van twee tanks, die eerder waren aangehouden, en vierlingmitrailleurs baande de B-cie zich een weg tot zij uiteindelijk de Am Moel bereikte.

De ostcie zou om 22.30 uur een half uur na de B-cie vertrekken, maar juist op dat moment begonnen de Chinezen met een aanval. Deze werd afge-

slagen en met meenemen van de zware wapens kon de ostcie ontkomen. Nog eerder dan de B-cie bereikte zij de Am Moel.

De restanten van het NDVN verzamelden zich in Wonjoe. Het NDVN had door zijn dappere optreden het terugtrekken van vele Amerikanen mogelijk gemaakt. De prijs was echter hoog. In totaal had de actie bij Hoensong 17 doden gekost, waaronder de bc en de dominee, en 37 gewonden, waaronder S-3 en S-4, verbindingsofficier, transportofficier en commandant stafcie. Het was een „zwarte dag” voor het NDVN.

Heuvel 325, 13 - 16 februari 1951

Aangeslagen trok 2 US Infdiv terug naar Wonjoe en hoewel de vijand niet direct achtervolgde, was er geen tijd om de gehavende eenheden uit de lijn te nemen. Wonjoe was namelijk van vitaal belang. Als die sleutelpositie zou verloren gaan, zou het hele 8e Leger in gevaar komen. Ook zwaar gehavende eenheden moesten dus opnieuw in de strijd worden geworpen.

Ook het NDVN, dat zeer zwaar had geleden, moest weer aantreden. Eerst diende er te worden gereorganiseerd. Majoor W. D. H. Eekhout, de plaatsvervangende bc, werd bc, de S-2 werd tevens S-3 en c-onhpel werd tevens S-4.

Na een summiere verkenning werd een plan voor de verdediging opgesteld. De B-cie zou op links komen en de A-cie op rechts. De te verdedigen lijn liep over heuvel 325, een punt van vitaal belang omdat men van daar goed zicht had op Wonjoe. De ostcie en de stafcie moesten de cp beveiligen die ten zuidoosten van heuvel 325 lag.

Het terrein was bijzonder heuvelachtig en het was moeilijk zich te oriënteren; alles leek op elkaar. Daardoor ontstond een enorme fout. De A-cie betrok namelijk stellingen op een lijn die 600 m ten zuidoosten van heuvel 325 lag. De B-cie, die pas 's avonds om 18 uur haar stellingen betrok, had daardoor een open rechterflank. Ondanks waarschuwingen van een der pelotonscommandanten, dat men niet op de juiste heuvel zat, meende c-A-cie dat zijn compagnie toch goed lag. De bc werd niet ingelicht, als gevolg waarvan opheldering uitbleef.

Intussen had de vijand zich opnieuw gegroepeerd en trok verder zuidwaarts. Alhoewel een patrouille van de A-cie al om 16 uur contact kreeg met

Chinezen, bleef dat feit onbekend bij de staf, waardoor men ten onrechte meende dat de vijand nog enkele kilometers verwijderd was.

In de nacht van 13 op 14 februari vielen de Chinezen om 3.45 uur aan in een sector ten oosten van het NDVN. De daar ontstane penetratie werd echter hersteld. Bij het NDVN bleef het rustig, maar er dreigde gevaar. Geluidloos slopen Chinezen naar de B-cie. Om 7.10 uur op 14 februari vielen zij aan. Na een half uur moest de B-cie terug; zij betrok opnieuw stellingen op de volgende heuvelrug. De terugtocht verliep in wanorde. Pas na 11 uur lag de compagnie in haar geheel op de heuvelrug. Dank zij artillerie- en mortiervuur van 2-38 RI had men voldoende tijd gehad om zich terug te trekken. Heuvel 325 was verloren. De Chinese voorhoede had er bezit van genomen. In de loop van de ochtend werden de vakgrenzen wat verschoven en 38 RI kreeg versterking van een compagnie van 187 A(irborne) R(egimental) C(ombat) T(eam), de bekende Rangers. Bij het NDVN lag de A-cie nog steeds in haar oorspronkelijke opstelling, de B-cie kon in reserve worden gehouden.

Om de tactisch belangrijke heuvel 325 weer in handen te kunnen krijgen, moest op korte termijn worden gehandeld want de Chinese hoofdmacht was al in aantocht. De aanval moest worden uitgevoerd door 2-38 RI, het NDVN, en de Rangers. Om 16 uur gingen twee pelotons van de A-cie op weg om samen met twee pelotons Rangers de aanval in te zetten, die zou worden gesteund door de daartoe aangevraagde directe luchtsteun. De jachtbommenwerpers vielen aan op het aanvalsdoel, heuvel 325, maar plotseling voltrok zich een drama: de vliegtuigen richtten hun aanvalsactie tegen de vier eigen pelotons. Ondanks alle noodsignalen herhaalde zich dat nog tweemaal. De gecombineerde Nederlands-Amerikaanse formatie werd volledig uiteengeslagen; het NDVN verloor twee doden, negen gewonden en vijf man met shock, terwijl het moreel van de overigen danig was aangetast.

Intussen werd heuvel 325 heroverd door de Amerikanen van 2-38 RI, maar hun positie was gevaarlijk. Er kon slechts een zwakke verdedigingslinie worden ingericht. Daarom moest het NDVN de Amerikanen gaan steunen door een deel van de frontlijn over te nemen. Het NDVN had al veel geleden en als noodoplossing werden twee pelo-

tons geformeerd uit personeel van de ostcie en schrijvers, koks en administrateurs. Verder kon nog één peloton van de B-cie meegaan. De aldus gevormde „afdeling” werd eerst uitgerust met geweren en vertrok om 21.30 uur in het voetspoor van het peloton van de B-cie, dat vooruit was gezonden. Met deze „afdeling” gingen tevens twee mortierwaarnemers mee. Een verzwakt peloton van de A-cie werd op de voorhelling doorschreden, en al spoedig werd contact gemaakt met het vooruit gezonden peloton. Vlot werden daarna de Rangers afgelost.

Kort na middernacht bestormden de Chinezen heuvel 325 en verdreven de Amerikanen die in verwarring terugtrokken en zo goed mogelijk door de Nederlanders werden opgevangen. Toen dezen daarop zelf ook onder vuur kwamen, gingen zij — ondanks anders luidende bevelen — toch ten aanval, gesteund door de mortieren. Hoe dapper er ook werd gevochten, die aanval werd afgeslagen. Majoor Eekhout gaf daarop bevel de aanval te hervatten, gecoördineerd met 2-38 RI. Om 3.45 uur begon de beschieting, en onder dekking daarvan trachtten vijftien man de top te bereiken. Op 250 m werden zij tot staan gebracht en er zat niets anders op dan terug te trekken.

Hoewel hij beseftte dat hij van zijn mannen eigenlijk iets bovenmenselijks eiste, gaf majoor Eekhout toch bevel nog eenmaal opnieuw aan te vallen. Daarbij zouden de mortieren met fosforgranaten schieten om de Chinezen uit hun schuttersputten te verdrijven. Nadat het verzwakte peloton van de A-cie zich ook bij de afdeling had gevoegd, begon om 6 uur, een uur voor zonsopgang, de verplaatsing naar de uitgangsstelling; dat zou de laatste kans zijn.

Om 6.15 uur begonnen de mortieren met hun leidende beschieting; zij braakten hun dodelijke lading op de top van de heuvel waar de Chinezen zich hadden genesteld. De uitwerking was verschrikkelijk. Dank zij die vuursteun slaagde een aantal van de verwoed vechtende aanvallers erin een dode hoek te bereiken waar het vuur van de verdedigers hen niet kon deren. Na uit die dekking een serie handgranaten te hebben geworpen, stormden luitenant Anemaat en zijn ordonnans de heuvel op. Dat voorbeeld deed ook de anderen volgen. Om 7.05 uur was de consolidatie op de top voltooid, en om 8.30 uur kwam het restant van de B-cie de „afdeling” aflossen.

De gevechtshandelingen op en om heuvel 325 hadden de waarde bewezen van het NDVN, dat ondanks fysieke inspanningen en morele klappen toch de flexibiliteit toonde een vitale heuvel tot driemaal toe aan te vallen. Volkomen verdiend werd dan ook aan het NDVN de *Distinguished Unit Citation* toegekend voor Hoengsong en Wonjoe. De uitreiking vond plaats op 9 augustus door generaal James A. van Fleet.

De acties hadden echter ook hun tol geëist: 9 doden, 17 gewonden en 1 vermiste. Bovendien was heel wat materieel verloren gegaan.

Het 8e Leger hervatte op 21 februari zijn opmars (operatie Killer). Deze duurde tot 22 april.

Inje, 29 mei - 8 juni 1951

Na Hoengsong en heuvel 325 kreeg het NDVN van 22 februari tot 9 april gelegenheid te herstellen van de klappen die het had opgelopen. Het kreeg een bewakingsopdracht achter het front en was tevens Lk-reserve. Tijdens die rust was er tijd voor ontspanning, oefening en aanvulling van materieel (vooral wapens en verbindingsmiddelen) en personeel (als eerste aanvulling kwamen op 21 maart negentien man bij het NDVN).

Van 9 april af kreeg het NDVN weer taken aan het front; onder andere werd veelvuldig deelgenomen aan de verdediging tussen het Hwatsjonreservoir en Hongtsjon.

Op 22 april begon het eerste Chinese lenteoffensief. De nieuwe tactiek daartegen was: terugtrekken en zo de aanval laten uitrollen, waarna een tegenaanval de vijand zou terugwerpen. Die tactiek was er ook de oorzaak van dat het NDVN door een haperende bevoorrading, gevolg van het steeds maar weer terugtrekken, twee dagen geen eten kreeg („Hongertocht”, 28 en 29 april).

Op 29 april liep de Chinese aanval vast, maar op 16 mei begon het tweede lenteoffensief. Dat duurde slechts een week. Toen sloegen de VN-troepen terug.

Het plan was via Hongtsjon, Hangye, Inje en Kansong de kust te bereiken, met de bedoeling door deze omvattende beweging grote aantallen Chinezen af te snijden. Op 24 mei begon de tegenaanval. De vijand had echter de bedoeling begrepen en kon massaal ontsnappen.

Op 25 mei arriveerde de lang gewenste C-cie. Het NDVN was nu eindelijk een compleet bataljon.

Het trok via Hyonni naar Inje, waar het op 29 mei arriveerde. Daar kreeg het de opdracht een sector ten oosten van Inje te verdedigen tegen de communistische troepen die blijkbaar van plan waren de opmars tot staan te brengen en zelfs Inje te heroveren. Neveneenheden van het NDVN waren ter rechterzijde 2-23 RI en links het Franse bataljon.

Het NDVN richtte zich ter verdediging in met twee compagnieën voor — de C-cie links en de B-cie rechts — en een cie rechts achter als een soort reserve; dat was de A-cie. De mortieren kwamen bij de bats op, de andere wapens van de oostcie werden verdeeld over de voorcompagnieën. Op 30 mei werden de stellingen betrokken. Door vijandelijk mortiervuur raakten zeven man gewond, maar om 21 uur was de positie gereed voor de verdediging. In de loop van de nacht was het onrustig, en de Fransen kregen een aanval te verduren. Om 4 uur op 31 mei vielen de Chinezen — delen van het 20e Leger — aan op het tweede en het derde peloton van de B-cie, die daardoor uit hun stellingen werden verdreven evenals het derde peloton van de C-cie. Ook de rechtergroep van het eerste peloton van de B-cie moest zijn positie op heuvel 549 prijsgeven en terugvallen op 2-23 RI; de beide andere groepen van dat peloton bleven zitten, omringd door de Chinezen.

De cc van de B-cie meldde dat zijn compagnie van de heuvelkam was verdreven en kreeg opdracht samen met de A-cie een tegenaanval te doen. 2-23 RI gaf door dat de verdreven bezetting van heuvel 549 daar was aangekomen en daarop openden de mortieren het vuur op de vroegere stellingen van de B-cie, waar zich nu de vijand bevond. Dat verhinderde de vijand door het gat op te dringen, maar betekende tevens de beschieting van eigen troepen, namelijk de twee achtergebleven groepen. De C-cie viel intussen met een versterkt peloton uit het noorden aan en trachtte zo de bres te verkleinen. Om 5.50 uur zetten het tweede en derde peloton van de B-cie en het derde van de A-cie de tegenaanval in. Spoedig wisten zij de heuvelkam te bezetten en daar te consolideren. Plotseiling vielen twaalf granaten op het peloton van de A-cie, waardoor enkele mannen sneuvelden en er gewonden vielen. De herkomst van die granaten is tot nu toe onbekend gebleven, hoewel velen geloven dat het „eigen” granaten waren.

Tot 9.30 uur vuurde de vijand op de Nederlanders, maar daarna staakte hij het vuur. De eerste door-

braakpoging was verijdeld. Het NDVN had zijn waarde opnieuw bewezen. Hier bleek pas hoe belangrijk een reserve was. De aanval kostte het NDVN 14 doden, 26 gewonden en 1 krijgsgevangene.

Om 12 uur werd de sector van het NDVN iets naar het noorden verschoven. Het NDVN had toen de C-cie op links, met mitrailleurs van de oostcie en een peloton tanks; de A-cie op rechts, en daartussen een peloton van de B-cie; de rest van de B-cie was reserve.

Op 1 juni om 4.40 uur kwam de tweede aanval. Opnieuw vielen granaten op de stellingen van het NDVN, ditmaal zonder twijfel van de eigen artillerie. De aanval kostte nu zes doden en zes gewonden. Op 2 juni volgde nog een aanval, echter minder fel dan de vorige twee: blijkbaar geloofden de Chinezen zelf niet meer in een doorbraak. Het detachement leed geen verliezen.

Op 3 juni nam een ROK-regiment de plaats van het NDVN over. Op 8 juni ging het NDVN naar Sinjomal bij Hongtsjon als legerkorpsreserve.

Mede dank zij het NDVN was een Chinese doorbraak verijdeld. Dat kostte echter 20 doden, 32 gewonden en 1 vermiste. De derde tirailleurcompagnie had haar waarde bewezen; het NDVN had dank zij de reserve het ontstane gat kunnen dichtten. Eigenlijk had men van het begin af met drie tirailleurcompagnieën moeten optreden.

De bestandsbesprekingen en de wapenstilstand

De bestandsbesprekingen tussen de bevelhebbers van beide kampen begonnen pas medio 1951. Daarvoor waren er echter al pogingen geweest om de oorlog te beëindigen. De Algemene Vergadering van de VN had herhaalde oproepen aan Noord-Korea gedaan, de strijd te staken. Op 14 december 1950 stelde de Algemene Vergadering een staakt-het-vurencommissie in met de bedoeling te onderhandelen met de autoriteiten van Noord-Korea en China. Op voorstellen van die commissie werd echter negatief gereageerd. China kwam met een eisenpakket dat de tegenpartij eerst diende in te willigen alvorens de onderhandelingen konden beginnen. Die eisen waren:

1. de VN moeten zich terugtrekken uit Korea;
2. de VS moeten zich terugtrekken uit Korea;
3. de Westerse herbewapening moet stoppen;

4. de Volksrepubliek China moet worden erkend.

De VN dachten niet eraan deze eisen in te willigen. Zij hoopten dat het 8e Leger China tot rede kon brengen; maar met dat leger ging het niet best, het moest terugtrekken.

Omdat het Chinese nieuwjaarsoffensief zoveel succes had, legde China de oproep van de Algemene Vergadering van 13 januari 1951 de strijd te staken, naast zich neer en deed, verblind door succes, een tegenvoorstel, namelijk een conferentie van zeven landen (drie westerse, twee communistische, en Egypte en India) te houden, zònder een staakt-het-vuren. Dat was te veel voor de VN. Zij schaarden zich achter de politiek van de VS, uit een sterke positie te onderhandelen, en bovendien werd (op 1 februari 1951) een resolutie aangenomen waarin China als agressor werd bestempeld.

Tot medio juni waren er nog grote offensieven. De strijd kostte de communistische legers ontstellend veel verliezen, waarschijnlijk rond een miljoen man; Noord-Korea was een grote ruïne geworden. China zag in, dat het VN-leger niet de mindere was. Het Chinese „Bevrijdingsleger” had de overwinning niet kunnen behalen. Het werd hoog tijd om te onderhandelen, al was het alleen maar om tijd te winnen.

Noch China, bang zijn gezicht te verliezen, noch de VN, in de veronderstelling dat een nieuw voorstel weer zou worden afgewezen, deden de eerste stap. Met behulp van een „buitenstaander” werd de impasse doorbroken: op 23 juni 1951 deed Jacob Malik via de radio een voorstel, te komen tot onderhandelingen. Een latere verklaring maakte duidelijk dat het daarbij niet politieke, maar uitsluitend militaire zaken betrof.

Op 29 juni zond generaal Ridgway een uitnodiging aan de Chinese opperbevelhebber om de onderhandelingen te houden op het Deense hospitaalschip „Jutlandia” in de haven van Wonsan. Twee dagen later kwam het antwoord: China wilde wèl onderhandelen, maar alleen in Kaesong.

Op 10 juli kwamen de beide partijen bijeen: de VN-delegatie onder admiraal Joy, de communistische onder luitenant-generaal Nam-II. Wie meende dat er nu spoedig een einde aan de strijd zou komen, kwam bedrogen uit. Al van het begin waren er tegenstellingen en men vertrouwde elkaar niet. De communisten maakten van de onderhandelingen een enorme propagandacampagne door de

VN-delegatie op kinderachtige wijze te pesten. Bepaalde standpunten liepen ook uiteen.

De communisten verlangden:

- 38e breedtegraad als demarcatielijn en een gedemilitariseerde zone als basisvoorwaarde voor een staakt-het-vuren;
- terugtrekking van alle buitenlandse troepen uit Korea.

De VN daarentegen eisten:

- staking van alle vijandelijkheden en de verzekering dat deze niet zullen worden hervat;
- overeenstemming over een gedemilitariseerde zone tussen de beide Korea's.

Op 26 juli werd de agenda opgesteld:

1. aanvaarding van de agenda;
2. vaststelling van een demarcatielijn en een gedemilitariseerde zone;
3. regeling voor een staakt-het-vuren en samenstelling van een toezicht houdend orgaan;
4. regeling over de krijgsgevangenen;
5. aanbevelingen aan de regeringen van Noord- en Zuid-Korea, een politieke conferentie te houden teneinde een oplossing van het Koreaanse probleem te vinden.

Het tweede agendapunt gaf direct problemen. De VN vonden de 38e breedtegraad niet te verdedigen en wilden als demarcatielijn de frontlijn zoals die was op het moment van de ondertekening. De besprekingen waren weinig boeiend en hadden geen resultaat. Na een klacht van China over een luchtaanval op Kaesong door VN-vliegtuigen werden de onderhandelingen afgebroken op 23 augustus. Direct daarop opende het VN-leger een nieuw offensief. Men had intussen geleerd dat China alleen de „taal der wapenen” begreep. Na twee maanden wensten de communisten weer te onderhandelen. De VN waren daartoe bereid, maar wilden alleen op een neutrale plaats verdergaan: zij hadden genoeg van de propaganda-acties in Kaesong. Er werd besloten Panmoenjon te gebruiken, en op 24 oktober werden de besprekingen hervat. Na langdurige besprekingen werd eindelijk een tijdelijk akkoord bereikt. De demarcatielijn werd voor 30 dagen bepaald. Op 27 november trad de „Little armistice” in werking; maar de 30 dagen verstreken zonder dat de andere punten werden geregeld en op 27 december ontbrandde de strijd

weer. De communisten hadden handig gebruik gemaakt van de verminderde militaire druk, enorme verdedigingsstelsels gebouwd en reserves aange-trokken.

In Panmoenjon was men ook begonnen de punten 3 en 4 te bespreken, maar ook daar lagen de ideeën ver uiteen. Inzake punt 3 wilden de VN be-vriezing van de toestand, geen versterking; en de communisten een toestand waarbij wèl verster-king mogelijk zou zijn. Beide partijen wilden een commissie van toezicht, maar waren het niet eens over de leden. De VN wilden Zweden, Zwitser-land en Noorwegen; de communisten wilden Po-len, Tsjechoslowakije en de Sovjet-Unie. Uitein-delijk werden Noorwegen en de Sovjet-Unie van de lijst geschrapt.

Omdat de VN niet wilden dat er tijdens het be-stand vliegvelden zouden worden aangelegd of hersteld (men had aanwijzingen dat er verpakte toestellen bij gehavende vliegvelden stonden) en omdat men het niet eens kon worden over het aan-tal troepen, dat mocht worden vervangen — VN: 35.000, communisten: 5000 — liepen de onder-handelingen op dit punt vast.

Bij punt 4 stelden de VN zich op het standpunt van vrijwillige repatriëring van de krijgsgevangenen, de communisten wensten daarentegen een repa-triëring zonder uitzonderingen. Bovendien liepen de lijsten van het aantal krijgsgevangenen dat Chi-na had, enorm uiteen in vergelijking met eerdere uitspraken (ca. 50.000). China antwoordde dat die verschillen waren ontstaan doordat het krijgsge-vangenen „aan het front” zou hebben vrijgelaten! (waarschijnlijk is echter dat de ROKs, die het grootste deel van de vermisten vormden, waren gedwongen in het KVL te dienen).

Ten slotte liepen de onderhandelingen op alle punten vast. Alleen punt 5 was nog niet behan-deld. Van 3 tot 17 februari werd dat punt bespro-ken. Uiteindelijk kwam men overeen dat binnen drie maanden na de ondertekening van het wapen-stilstandsverdrag een politieke conferentie moest worden gehouden om zowel de terugtrekking van alle buitenlandse strijdkrachten als het Koreaanse probleem te regelen.

Op 28 april 1952 deed admiraal Joy een „laatste aanbod”, dat in zijn geheel moest worden geac-cepteerd of afgewezen:

- tijdens het bestand mochten wèl vliegvelden worden aangelegd;

— voor krijgsgevangenen zou vrijwillige repatriëring gelden.

Dat aanbod werd afgewezen: China wilde tijd winnen. Op het gevangeneiland Koje waren namelijk communistische agenten geïnfilteerd en op 7 mei werd de kampcommandant gegijzeld. Dat gaf de communisten weer brandstof voor de propagandamachinerie.

Op 22 mei werd Joy vervangen door generaal-majoor Harrison. Tot september werd er weinig anders gedaan dan schelden. De communisten beschuldigden de troepen van de VN van het gebruik van bacteriologische middelen en om de wereld bewijzen te geven, werden piloten gedwongen tot bekentenissen.

De rode propaganda had echter een averechtse uitwerking: de VN namen een flinkere houding aan en de militaire druk werd vergroot. Bombenwerpers begonnen hun „round-the-clock“-bombardementen, onder andere op de krachtcentrales aan de Jaloe. Bovendien werden 27.000 gevangenen genomen burgers, die niet meer naar Noord-Korea wilden terugkeren, vrijgelaten.

Een communistisch herfstoffensief had geen succes en generaal Clark, sinds 7 mei opperbevelhebber, wenste een einde te maken aan „de onderhandelingscomédie“: op 8 oktober werden de onderhandelingen plotseling afgebroken.

In de VS was inmiddels Eisenhower tot president gekozen. Hij wilde de lijn, die Truman had gevolgd, blijven voortzetten.

Om de onderhandelingen weer op gang te brengen deed India eind november een voorstel betreffende punt 4, dat op het volgende neerkwam:

- vrijwillige repatriëring;
- over non-repatrianten zou op de vredesconferentie worden beslist.

Hoewel niet geheel tevreden, stemden de VS toch voor dat voorstel, en op 3 december werd het aangenomen in de Algemene Vergadering. Twee weken later verwierpen China en Noord-Korea het echter. Tot februari 1953 bleef het stil aan de onderhandelingsstafel.

Om de militaire druk te vergroten, gaf Eisenhower op 2 februari de Zevende Vloot opdracht uit de Straat van Formosa weg te gaan, zodat de Chinese oostkust werd bedreigd door de troepen van Tsjang Kai-sjek.

De VN trachtten de onderhandelingen weer te be-

ginnen door op 22 februari een voorstel te doen betreffende de uitwisseling van zieke en gewonde krijgsgevangenen, maar de tegenpartij reageerde niet. Op 5 maart stierf Stalin. De communistische wereld was geschokt. Het ijs leek gebroken, toen China op 28 maart instemde met het voornoemde voorstel en tevens verklaarde de onderhandelingen te willen hervatten. Op 11 april werd de overeenkomst ondertekend en van 20 tot en met 26 april werd „Little Switch“ uitgevoerd.

Op 27 april werden de onderhandelingen hervat. De VN hielden vast aan hun standpunt over punt 4. De communisten hadden hun standpunt aangepast: de non-repatrianten moesten naar een neutraal land.

Nu alles goed leek te gaan, begon president Syngman Rhee moeilijkheden te maken. Hij had maar één doel voor ogen: een verenigd Korea. Een wapenstilstand zou hem dus slecht uitkomen. Hij had twee hoofdbezwaren, en wel:

1. na het bestand zouden er Chinezen in Korea blijven;
2. non-repatrianten moesten naar een neutraal land.

Op 7 mei diende de communistische delegatie een nieuw voorstel in, waarbij de non-repatrianten in Korea konden blijven. De VN hadden nog vragen ter verduidelijking. Syngman Rhee verwierp echter alles en, hoewel Clark probeerde hem over te halen, weigerde hij mee te werken.

Op 8 juni werd tussen de VN en de communistische delegatie een akkoord bereikt. Dat hield in:

- vrijwillige repatriëring;
  - non-repatrianten konden, na vier maanden te hebben geweigerd terug te keren, zich vestigen in een land naar eigen keuze.
- (De regeling was weliswaar iets ingewikkelder, maar het resultaat was zoals hierboven beschreven).

Nu moest alleen nog de bestandslijn, die op 27 november 1952 was bepaald, worden bijgesteld! China opende echter een offensief, waardoor de frontlijn weer iets verschoof. Misschien was dat ook bedoeld om druk uit te oefenen op Syngman Rhee.

Op 17 juni werd de bestandslijn bepaald. Eisenhower wenste Rhee's medewerking, en wilde Robertson, de onderminister van buitenlandse za-

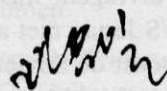

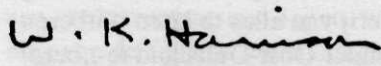
KIM IL SUNG
 Marshal, Democratic
 People's Republic
 of Korea
 Supreme Commander,
 Korean People's Army

PENG TEH-HUAI
 Commander,
 Chinese People's
 Volunteers

MARK W. CLARK
 General, United States
 Army
 Commander-in-Chief,
 United Nations
 Command

PRESENT

NAM IL
 General, Korean People's Army
 Senior Delegate,
 Delegation of the Korean People's
 Army and the Chinese People's
 Volunteers

WILLIAM K. HARRISON, JR.
 Lieutenant-General, United States
 Army
 Senior Delegate,
 United Nations Command
 Delegation

ken, naar Seoel sturen. Op 18 juni om 6 uur ont-snapten 27.000 krijgsgevangenen, dank zij een door Rhee georganiseerde uitbraak, waaraan zowel de politie als de burgerij meewerkten. Zoals te verwachten, was China woest en op 20 juni werden de besprekingen afgebroken. De VS waren ook kwaad en dreigden de steun aan Zuid-Korea te stoppen. Na vele gesprekken met Robertson stemde Rhee ten slotte in, onder voorwaarde dat de VS Zuid-Korea na de wapenstilstand zouden blijven steunen, zowel economisch als militair.

Op 10 juli werden de bestandsbesprekingen her-vat om de laatste zaken te regelen. Dat de Chinezen nog een offensief begonnen, deerde niemand meer. Op 27 juli om 10 uur werd door beide delegaties te Panmoejon de wapenstilstand ondertekend (zie de hierbij afgedrukte reproductie). Om 22 uur trad het staakt-het-vuren in werking.

De wereld was opgelucht, maar er was elders alweer een nieuw strijdtoneel: Indo-China.

Van 5 augustus tot begin september werden de krijgsgevangenen uitgewisseld („Big Switch”). Een politieke conferentie is nooit gehouden. Direct na de wapenstilstand begon Noord-Korea te versterken, hoewel dat was verboden; de protesten van de neutrale commissie van toezicht (Zwitserland, Zweden, Polen en Tsjechoslowakije) werden echter weggewuifd door de twee communistische leden van de commissie.

Vrede is er ook nu nog niet. Nog steeds is er slechts een wapenstilstand: het drama duurt voort.

De politieke achtergronden

De tijd waarin een oorlog om zuiver militaire redenen werd gevoerd, is reeds lang voorbij. Tegenwoordig zijn er bijna alleen nog maar politieke motieven om een oorlog te doen ontbranden. De Koreaanse Oorlog was op die regel geen uitzondering. Ook die werd om politieke redenen gevoerd. Vooral de twee supermogendheden, de VS en de Sovjet-Unie speelden op politiek niveau een grote rol.

Om het politieke denken van beide landen te begrijpen, moet men in aanmerking nemen in welke tijd dat denken zich afspeelde.

De VS waren als overwinnaar uit de Tweede Wereldoorlog gekomen, zowel militair als economisch. Zij hadden in Europa en in Azië een behoorlijke invloed. Alleen zij bezaten atoomwapens (tot 1949). Zij zagen de Sovjet-Unie als hun grote vijand en wilden die onschadelijk maken door een cordon te vormen van landen om de SU; dat was de zogenaamde containmentpolitiek. Acheson, de minister van buitenlandse zaken, had op 12 januari 1950 gezegd dat Korea búten de Amerikaanse verdedigingsgordel viel. Dat was een blunder, want daardoor leek een vacuüm te

ontstaan dat de communisten snel wilden opvullen.

In West-Europa was men, dank zij de Marshallhulp die de VS gaven, aan het bekomen van de gevolgen van de Tweede Wereldoorlog. In 1949 werd de NAVO opgericht, die was bedoeld als defensief verbond tegen de communistische agressie en expansie. De Sovjet-Unie was alleen militair gezien als overwinnaar uit de Tweede Wereldoorlog gekomen; economisch had zij gebrek aan allerlei zaken. Zij weigerde om politieke redenen Marshallhulp en herstelde langzaam van de oorlog door de eigen burgerij van alles te laten ontberen en door in het bijzonder Oost-Duitsland te „beroven” van belangrijke goederen, voornamelijk machines. De Sovjet-Unie had in 1949 haar eerste atoombom tot ontploffing gebracht, maar had in 1950 nog niet zo'n uitgebreid arsenaal als de VS. De Sovjet-Unie probeerde de containmentstrategie te doorbreken op allerlei manieren. Zo probeerde zij in Griekenland en Turkije de communisten tot een revolutie te bewegen, isoleerde West-Berlijn (1948) en bolsjewiseerde in 1948 Tsjechoslowakije.

Behalve tussen de Westerse wereld en de communisten in Europa was er ook in Azië zo'n controverse te bespeuren. In China was Mao Tsetoeng in 1949 aan de macht gekomen, en Tsjang Kai-sjek was naar Formosa gevlucht. In Frans Indo-China waren de revolutionaire guerrillagroeperingen van Ho Tsji Minh actief tegen het Franse bewind. Op de Filippijnen waren ook communisten actief en in Japan werd men in 1950 de Amerikaanse bezetting beu. De Japanners wilden zelfstandigheid en niet langer onder Amerikaans bestuur leven. Dat was, in het kort, de situatie in 1950.

Er wordt nog wel eens beweerd dat zowel de Sovjet-Unie als de VS de Koreaanse Oorlog met opzet hebben laten ontbranden om hun eigen politieke doeleinden na te streven. Het is onmogelijk over die uitspraak zekerheid te verschaffen, want de politiek is vaak zo dubbelzinnig en ondoorzichtig dat ware doeleinden niet of nauwelijks duidelijk naar voren komen. Wel kunnen argumenten worden aangevoerd die zowel de Russen als de Amerikanen zouden kunnen hebben gehad om de oorlog te laten ontstaan. Alvorens die argumenten te behandelen, zij de lezer erop gewezen dat men de SU en de VS eigenlijk wel als schuldigen voor het

ontstaan voor de Koreaanse Oorlog kan bestemmen, want Korea was tot en met augustus 1945 één land dat men besloot tijdelijk te delen, maar dat door de onverzoenlijkheid van, en de ideologische verschillen tussen, de Sovjet-Unie en de Verenigde Staten tot op de dag van vandaag gedeeld is gebleven. Zonder die scheiding zou deze oorlog waarschijnlijk niet zijn gevoerd, en zou Korea het drama zijn bespaard dat het sinds 1945 heeft meegemaakt.

Nu kan men zich afvragen: was die scheiding nodig? Konden de VS Japan niet alleen tot capitulatie dwingen, en moest de Sovjet-Unie ook op dat front worden ingeschakeld, met allerlei „beloningen” voor het schenden van haar niet-aanvalsverdrag met Japan?

De VS kampten met een reeks van problemen. Allereerst wilden zij geen Amerikaanse troepen inzetten op het vasteland van Azië. Ten tweede bleek Tsjang Kai-sjek met zijn leger niet hetzelfde te kunnen als Stalin met zijn Rode Leger in Europa. Tsjangs troepen waren slecht bewapend en slecht geoefend. Bovendien verdeelde hij zijn leger om zowel tegen de communisten van Mao als tegen de Japanners te vechten. Als derde probleem was er de onzekerheid over de atoombom. Zou die bom spoedig klaar zijn, en wat zou het effect ervan zijn? Als enige alternatief hadden de VS de mogelijkheid de Sovjet-Unie te verzoeken hen te helpen bij het liquideren van het Keizerlijke Japanse leger op het vasteland. In die regeling was ook Korea betrokken, met alle gevolgen van dien.

Argumenten waarom de VS de oorlog konden doen ontbranden

Er zijn mensen die zeggen, dat de VS van tevoren al wisten, dat de Noordkoreanen zouden aanvalen, maar dat moet, als wij het verloop van de strijd bezien, als een fabel worden beschouwd. De Noordkoreaanse troepen vaagden namelijk in korte tijd de ROK-eenheden weg, en slechts met grote moeite konden de VS voorkomen dat heel Zuid-Korea werd veroverd. Bij het uitbreken van de oorlog bleken de VS geen krijgsplannen te hebben; een duidelijk bewijs, dat men daar niet van tevoren wist dat er een oorlog zou ontstaan. De Koreaanse Oorlog kwam echter wél goed uit voor de VS, en wel om drie redenen.

1. In de VS heerste veel ontevredenheid omdat Truman China verloren had laten gaan. Vooral aan de westkust was men ontstemd omdat nu de handel op China stagneerde. Behalve Truman was ook Acheson de zondebok; allereerst omdat hij minister van buitenlandse zaken was toen Mao Tsjang verdreef, en verder omdat hij uitspraken deed waarop zijn vijanden hadden gewacht: hij verklaarde namelijk dat Formosa en Korea buiten de Amerikaanse verdedigingsgordel vielen. Korea zou een uitstekende methode zijn om de kritiek te doen verstommen.

2. Als uitvloeisel van de Trumandoctrine had de National Security Council een geheim document (NSC 68) opgesteld waarin een stijging van de defensie-uitgaven werd bepleit om de VS weer sterk te maken samen met de NAVO, en te voorkomen dat de Sovjet-Unie in 1954 even sterk zou zijn. Er was een conflict nodig om de gelden, die volgens dat document nodig waren voor defensie, in vredetijd van het Congres los te krijgen. Dat conflict was Korea. Truman kon met dat extra geld Rhee meer steunen, Tsjang weer steun geven op Formosa, de defensie-inspanning voor Europa vergroten, het regime op de Filippijnen tegen de opstandelingen helpen, en ook de Fransen steunen tegen de guerrilleros van Ho Tsjih Minh. De VS steunden Frankrijk in Indo-China om twee redenen:

— het gebied was rijk aan delfstoffen, zoals tin en rubber, en er waren enorme rijstvelden;

— Indo-China zou een afzetmarkt voor Japan kunnen worden. Japan was de Amerikaanse sleutelpositie in het Verre Oosten en anders zou Japan China als afzetmarkt gebruiken, waardoor die sleutelpositie in gevaar kwam.

3. De Amerikanen hadden een rechtvaardiging nodig om hun vlootbases en vliegvelden in Japan te kunnen behouden. De VS moesten ook bewijzen dat zij Japan zouden verdedigen. Er zijn mensen die stellen, dat de VS ook zonder de Koreaanse Oorlog hun bases en vliegvelden zouden hebben behouden. Japan vond de Amerikaanse gevechtskracht een ideale manier om het eigen land te verdedigen, omdat het geld dat anders voor defensie zou moeten worden uitgegeven nu voor handelsdoeleinden kon worden gebruikt. Of de VS ook zonder oorlog de bases zouden hebben behouden valt uiteraard niet te bewijzen, de geschiedenis heeft daarvoor geen bewijs kunnen leveren.

Argumenten waarom de Sovjet-Unie de oorlog kon doen ontbranden

Behalve de VS had de Sovjet-Unie ook belang bij een oorlog in Korea, maar alleen als die oorlog succesvol zou zijn. Om niet direct als agressor te worden aangewezen en zo in conflict te komen met de VS, liet Stalin de Noordkoreanen ten aanval trekken na het Noordkoreaanse leger goed te hebben getraind en bewapend. De Sovjet-Unie streefde de volgende twee doeleinden na.

1. De VS hadden een hoge prioriteit gegeven aan een vredesverdrag met Japan, wat o.a. een erkenning van de Japanse zelfstandigheid inhield en het gebruik van havens en vliegvelden door de US Navy en de USAF. Daardoor zouden de twee grootste industriële landen in het Verre Oosten worden verenigd en de mogelijke oprichting van een organisatie zoals de NAVO zou kunnen worden bewerkstelligd. Door een hereniging van Korea zou de dreiging van een Westers georiënteerd Japan worden verminderd.

2. Door het succes van Mao in China waren in geheel Indo-China revolutionaire bewegingen in actie gekomen. Stalin vreesde dat die bewegingen, na een eventuele overwinning, de weg zouden volgen die Mao was ingeslagen en daarmee Stalins idee van een wereld verdeeld in een kapitalistisch en een communistisch blok zouden doorbreken. Stalin was bang de controle over de communistische wereld te verliezen. Een succesvolle oorlog, gevoerd door Noord-Korea, zou ook Mao intimideren en zijn expansiedrang bekoelen.

Nu blijkt wel, dat de Sovjet-Unie alleen bij succes iets had aan een oorlog; de VS daarentegen zouden ook zonder succes al voordeel van een oorlog hebben.

Behalve de twee argumenten waarom de Sovjet-Unie een oorlog zou kunnen doen ontbranden, is er ook een argument waarom zij dat juist níét zou doen. Het argument, waarmee men kan aantonen dat de Sovjet-Unie eigenlijk niets met de oorlog te maken had: het is het feit dat de Sovjet-Unie toen de oorlog begon niet was vertegenwoordigd in de Veiligheidsraad en zij kon daardoor geen gebruik maken van het vetorecht. Zodoende hadden de VS vrij spel.

Dat als een politieke blunder te bestempelen, lijkt mij al te simpel. Stalin was slim genoeg om zo'n

fout te voorkomen. Als men de Sovjet-Unie niet wil beschouwen als buitenstaander bij het ontstaan van de oorlog, kan men deze „vergissing” verklaren door de snelle Amerikaanse reactie. De Russen hadden namelijk twijfels over wat de VS zouden doen, maar stemden toch in met de aanval als die maar snel genoeg zou worden volvoerd. De Sovjet-Unie dacht aan een oorlog die ongeveer twee weken zou duren. Stalin verwachtte niet dat de VS zo snel zouden reageren en meende dat de oorlog al voorbij zou zijn voor de VS iets konden doen. Daarom was de Russische afwezigheid in de Veiligheidsraad niet erg mits er maar snel genoeg door Noord-Korea werd gehandeld. Dat bleek echter een ernstige misrekening van Stalin. De VS reageerden direct en al op 5 juli waren de eerste Amerikaanse soldaten — Task Force Smith — in gevecht met Noordkoreanen. Door de snelle inzet van Amerikaanse troepen kon Zuid-Korea uiteindelijk de aanval stoppen en konden de VS verdere acties in Korea ondernemen.

Natuurlijk had ook Noord-Korea redenen om de oorlog te beginnen. De Noordkoreanen wilden een hereniging van Korea, met of zonder geweld: een verenigd Korea onder communistische heerschappij; maar waarom vielen zij juist in juni 1950 aan? In Zuid-Korea waren veranderingen op til door de verkiezingsnederlaag van Syngman Rhee. De oppositie wilde eveneens een hereniging, en wel op vreedzame wijze. Als Noord-Korea had gewacht, zou Korea misschien zonder gevecht zijn herenigd, maar dan met een gemengd bestuur. Waarschijnlijk heeft Noord-Korea van Stalin een duwtje in de rug gehad.

Argumenten voor China, zich in de strijd te mengen

China had in 1950 weinig interesse in Korea. Mao was alleen geïnteresseerd in Formosa en concentreerde, voor een aanval daarop, troepen op het vasteland tegenover Formosa (3e Veldleger). Formosa was echter niet Mao's enige probleem: er zwierven nog vele nationalistenvrijwilligers rond op het vasteland, er heerste hongersnood, en de economie was ingestort. China kon zich een oorlog met de VS niet permitteren.

In augustus veranderde de Chinese houding. Na topbesprekingen tussen China en de Sovjet-Unie begonnen Chinese eenheden naar de Jaloe te trekken. China kwam ook met protesten over het

Amerikaanse optreden, protesten die steeds grimmiger werden. Op 30 september liet Tsjoel En-lai de waarschuwing horen dat China niet zou tolereren dat een buurland zou worden aangevallen. MacArthur nam echter de zaak niet serieus, omdat hij meende dat China niet zou aanvallen zonder bevel van de Sovjet-Unie en, ten tweede, omdat hij van oordeel was dat China slecht bewapend was.

Maar China intervenieerde wèl, om vijf redenen:

1. de Chinezen haatten het Westen om de uitbuiting door het Westen;
2. Mao wilde voorkomen, dat de VS invloed zouden krijgen op zijn binnenlandse en buitenlandse beleid;
3. Mao was vastbesloten de Chinese macht in Azië te herstellen;
4. het psychologisch effect dat een Westerse overwinning op Noord-Korea op het volk van China zou hebben, was hoogst ongewenst;
5. er heerste grote onzekerheid of na Noord-Korea China wèl of niet zou worden aangevallen.

De Chinese interventie kwam onverwacht en veraste iedereen. Dit is duidelijk verwoord in de vraag van senator Saltonstall aan Acheson tijdens de MacArthur-Hearings: . . . *they really fooled us when it comes right down to it, didn't they?* en Achesons antwoord: *Yes sir.*

Doordat nu Amerikaanse en Chinese troepen met elkaar slaags raakten, werd China in Stalins kamp gedreven. Zevenhonderd miljoen potentiële klanten van de Amerikaanse industrie waren op slag tot zevenhonderd miljoen tegenstanders geworden. Pas twintig jaar later zou die kloof weer worden overbrugd. Dat alles was teweeggebracht door de beslissing de 38e breedtegraad te overschrijden.

Het is ondoenlijk alle politieke achtergronden te schetsen die een rol hebben gespeeld rond het Koreaanse conflict. In het bovenstaande is getracht een plausibele verklaring te geven van de verschillende beweegredenen die de drie grote mogendheden kunnen hebben gehad voor hun bemoeienissen met de Koreaanse Oorlog.

Waarom over de 38e breedtegraad?

Tot slot verdient nog één belangrijke politieke beslissing de aandacht, een beslissing die China tot

de oorlog deed toetreden; een beslissing die enorme offers vergde en, achteraf gezien, geen nut heeft opgeleverd. Dat was de beslissing over het al dan niet overschrijden van de 38e breedtegraad.

Na de snelle opmars van de VN-eenheden werd het probleem essentieel. Maar al van 17 augustus af begon men over de zaak na te denken. Toen liet Austin al een nieuwe politiek doorschemeren, die moest leiden tot een vrij en herenigd Korea. Daardoor werd een compromis met de communisten onmogelijk gemaakt. China kreeg belangstelling voor Korea en wilde voortaan bij besprekingen over Korea in de VN aanwezig zijn. Het begon ook een laster- en haatcampagne tegen de VS. Bovendien stuurde het waarschuwingen, dat een inval in Noord-Korea niet zou worden getolereerd. In de VS waren de meningen over die kwestie verdeeld, maar na zorgvuldig overwegen kwam men tot de conclusie dat de Sovjet-Unie niet zou reageren, omdat zij een kleiner atoomwapenarsenaal had, en dat China niet zou reageren omdat dat land andere problemen had.

Niet iedereen was voor een overschrijding. Zo had de CIA grote bezwaren:

- mogelijke Russische/Chinese interventie;
- na een eventuele inval in Noord-Korea zullen veel Noordkoreaanse troepen naar China vluchten, waardoor daar een explosieve grens ontstaat;
- Korea zal na de oorlog een chaos zijn, zodat een bezettingsmacht nodig zal zijn.

Toch trok men na de aanvaarding van een resolutie op 7 oktober door de Algemene Vergadering over de 38e breedtegraad. De redenen daarvoor waren:

- Noord-Korea had zware verliezen geleden en nu moest men het Koreaanse probleem oplossen;
- Rhee bleef onverzoenlijk, hij wilde een hereniging;
- de VS wilden een agressievere politiek in Azië;
- Truman had een overwinning nodig om met goed resultaat de Congresverkiezingen door te komen;
- de nieuwe politiek was geheel overeenkomstig de militaire vernietigingsstrategie.

Deze beslissing was niet alleen kostbaar op de lange termijn, zoals reeds hiervoor verklaard, maar ook op de korte termijn: 80% van alle geleden ver-

liezen van de VS ontstond na het overschrijden van de 38e breedtegraad.

Hebben de offers nut gehad?

Deze vraag is zowel bevestigend als ontkennend te beantwoorden, het hangt ervan af uit welke hoek men de zaak bekijkt. Op de vraag of de VN-troepen een overwinning hebben behaald, is het antwoord: *nee*, maar zij hebben ook geen nederlaag geleden. De situatie na de oorlog was niet veel anders dan die van voor de oorlog, waaruit men dus zou kunnen concluderen dat de offers voor niets zijn geweest. Toch is dit een onjuiste gevolgtrekking.

De Koreaanse Oorlog heeft een heleboel dingen duidelijk gemaakt en heeft bijgedragen tot het realiseren van grote veranderingen. De Koreaanse Oorlog heeft de VS doen inzien dat hun deterrencestrategie, gericht op een mogelijke totale oorlog in Europa waarbij atoomwapens zo'n oorlog moesten voorkomen, niet in staat bleek een passend antwoord te geven op een situatie zoals die zich in Korea had voorgedaan. Lokale oorlogen, zoals in Korea, konden niet worden voorkomen door de afschrikking van het atoomwapen. De dreiging was ongeloofwaardig, want het gebruik van een atoomwapen zou mogelijk tot een onbepaalde kernwapenoorlog leiden. Daarom was het noodzakelijk de strategie te herzien. De nieuwe strategie was gebaseerd op de idee, dat men beperkte oorlogen moest kunnen voeren met beperkte middelen („limited war”). Een belangrijk onderdeel van deze strategie vormde de militaire en economische hulp aan landen die werden bedreigd door de communistische expansie.

De Koreaanse Oorlog heeft de VN behoed voor het lot van de Volkenbond door duidelijk te maken dat de VN bereid waren in te grijpen, desnoods met militaire middelen. De oorlog heeft aangetoond dat het begrip collectieve veiligheid geen loze kreet is, want zestien landen stuurden na de oproep van de VN militaire contingenten. Eigenlijk is de Koreaanse Oorlog zelfs een triomf voor de VN geweest: de communistische invasie werd tegengehouden, de expansie beteugeld.

Op militair gebied werd nauwelijks iets geleerd. Tot halverwege 1951 werd de oorlog gevoerd naar het model van de Tweede Wereldoorlog, met als kenmerk het beweeglijke optreden. Daarna, tot

de wapenstilstand, ontaarde de strijd in een loopgravenoorlog zoals in 1914-'18. Wat het materieel betreft, was alleen het gebruik van de helikopter (sinds januari 1951) nieuw.

Van de kracht van de communistische legers werd de nodige kennis opgedaan. Massale luchtbombardementen bleken slechts een geringe uitwerking te hebben op de bevoorradingsstromen. Dat was te danken aan de enorme hoeveelheden arbeiders die steeds opnieuw, vooral 's nachts, wegen, spoorwegen en bruggen repareerden, zodat de bevoorrading weinig vertraging ondervond.

Behalve het Westen heeft ook de communistische wereld van de oorlog geleerd. China heeft geleerd, dat een log infanterieleger zonder de onontbeerlijke steun van moderne wapens niet meer de beslissing kan forceren tegen een modern uitgerust leger. De enorme verliezen hebben dat wel duidelijk gemaakt. Noord-Korea is zich na het conflict meer gaan oriënteren op China dan op de Sovjet-Unie. Bovendien leerde de communistische wereld, dat het Westen bereid was op te treden tegen het communistische expansionisme.

De Koreaanse Oorlog heeft echter ook een nadelig effect gehad. Toen de Amerikanen in 1954 in Vietnam de positie van de Fransen overnamen, bouwden zij in Zuid-Vietnam een leger op dat een aanval uit Noord-Vietnam over de 17e breedtegraad moest kunnen pareren. De communisten hadden echter van hun fouten geleerd, en in plaats van een conventionele oorlog begonnen zij een guerrilla te voeren, waarin infiltratie, subversie en overvallen een grote rol speelden. Daarop was het Zuidvietnamese leger niet voorbereid.

Samenvattend kan derhalve wel bevestigend worden geantwoord op de vraag of de offers nut hebben gehad: de doden zijn niet voor niets gevallen, hoewel uiteraard elke dode er een te veel is.

Literatuur

- S. E. Ambrose — *Rise to globalism*. Wisconsin (1971).
 D. W. Bowett — *United Nations Forces*. Londen (1964).
 M. Carver — *War since 1945*. Londen (1980).
 R. E. en T. N. Dupuy — *The encyclopaedia of military history*. Londen (1970).
 W. Lafeber — *America, Russia and the Cold war*. Canada (1967).

Om een inzicht te verschaffen in het totale aantal slachtoffers, zijn in de hierbij afgedrukte tabel enkele verliescijfers vermeld, waarbij moet worden aangetekend dat de Chinese en Noord- en Zuidkoreaanse cijfers in hoofdzaak geschatte verliezen zijn en waarover in de verschillende bronnen ook uiteenlopende getallen worden vermeld. Uit de cijfers blijkt dat de massale aanvallen die de communistische legers uitvoerden, hun tol hebben geëist. Het hoge verliescijfer van bijna een miljoen Chinezen valt op: een zeer hoge prijs, want bedacht moet worden dat China in de eerste fase van de oorlog niet eens heeft meegedaan.

	gesneuveld	gewond	vermist	totaal
VS	33.629	103.284	5.178	142.091
Zuid-Korea	65.000	189.000	66.000	320.000
Overigen	3.228	11.762	1.637	16.617
Totaal (afgerond)	102.000	304.000	73.000	479.000
China				943.000
Noord-Korea				517.000
			Totaal	1.460.000

De verliescijfers van het NDVN ten slotte waren 120 doden, waarvan 112 door gevechtsacties, 6 door ongevallen en 2 door ziekte; 645 gewonden, waarvan 381 door gevechtsacties, 52 door ongevallen, 26 door oefeningen, en 186 door ziekte, en 3 vermisten.

Volledigheidshalve: bij het zien van die cijfers moet worden bedacht dat daarin onmogelijk alle leed kan worden uitgedrukt dat door de strijd werd teweeggebracht: niet minder dan 3.700.000 daklozen, 400.000 vluchtelingen en 400.000 weduwen in een verwoest land. Onnodig veel leed, omdat al van 1945 af de wereld faalde in het pogen het verscheurde land weer verenigd te krijgen. De prijs voor dat falen was hoog. En het ergste is dat er voor het probleem Korea nog steeds geen oplossing is gevonden!

- R. Leckie — *Conflict in Korea* (vert. H. S. Lanson). New York (1962).
 E. O'Ballance — *Korea 1950-1953*. Londen (1969).
 M. D. Schaafsma — *Het Nederlands Detachement Verenigde Naties 1950-1954*. Den Haag (1960).
The history of the UN Forces in the Korean war, dl 3. Seoel (1974).